

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Razvoj poljske zunanje politike Ozadje in pravi vzroki poljske orientacije

Po obisku francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja v Varšavi smo ugotovili, da so poročila o uspehu ali neuspehu njegove misije zelo različna in iz njih ni mogoče spoznati dejanskega položaja do dna. Razvoj nadaljnjih dogodkov je pa razsvetlil neke tedaj še temne točke tako, da nam je danes mogoče že boljši pogled v zakulisje. Pred vsem smo spoznali, da je delo zblizevanja Poljske z Nemčijo v glavnem iniciativa maršala Piłsudskega, ki se je tako vrnil po 16. letih k germanofilski orientaciji, katero je bil zapustil v času bojev za one poljske pokrajine, ki so nekoč pripadale cesarski Nemčiji. Kakor je znano, je bil sedanjí maršal Jožef Piłsudski tisti, ki je ob izbruhu svetovne vojne organiziral v Nemčiji in Avstriji poljske legije, ki so se borile proti Rusiji. Avstrijci in Nemci so mu zato obljubili v primeru zmage ustanovitev samostojne Poljske, seveda le iz ruskih poljskih pokrajin in pod pretektoratom teh dveh velesil. Proti Nemčiji in Avstriji so se legije Piłsudskega obrnile šele l. 1918., ko se je poleg carske Rusije zrušila tudi cesarska Nemčija, Avstrija je pa razpadla. Od tedaj se je Poljska skupaj s Piłsudskim orientirala frankofilsko.

Maršal Piłsudski je torej kljub razočaranjem, ki mu jih je pripravilo nekoč germanofilstvo, zopet krenil na to pot, in sicer v glavnem zaradi tega, da bi Poljski izsilil položaj velesile in proste roke za samostojno mednarodno politiko in kakor se zdí, je našel za ta svoja stremjenja v Nemčiji popolno razumevanje in dobrohotno podporo. Skoraj neverjetno je namreč, da je v Nemčiji — menda na višji ukaz — nehala vsa prejšnja gonja proti Poljski ter agitacija proti »koridorju« in samostojnosti Gdanska; namesto tega pa se je pričela silna kampanja za preorientacijo javnega mnenja v smislu nemško-poljskega prijateljstva. Ta kampanja gre celo tako daleč, da se tiskajo listi, brošure in knjige, v katerih dokazujejo ugledni znanstveniki in politiki potrebo zveze in sodelovanja med nemškim in poljskim narodom. Pa tudi nemška diplomacija je dala Poljski že prve vidne dokaze popolne preorientacije s tem, da je prepustila Poljski organizacijo severnozgodnega Baltika, v katerem je prej rovarila prav proti Poljski. Tako se je zgodilo, da je Poljska čez noč postala voditeljica politike Litve, Letonske in Estonske, spravlja pa pod svoj upliv tudi že Finsko. Letonski ministrski predsednik Ulmanis je n. pr. takoj po državnem udaru čutil potrebo potovati v Varšavo, sklepat »neomajno poljsko-letonsko zaveznitvo«. Enako je obiskal Varšavo tudi estonski zunanji minister.

Na drugi strani pa povečuje Poljska tudi svoj upliv na Romunijo.

Polagoma se nam je pa tudi odkrilo, zakaj se Poljska toliko upira francoskemu konceptu pritegnitve sovjetske Rusije v evropsko mednarodno politiko. Prvi vzroki so nam bili sicer znani že prej, že za časa Barthoujevega obiska v Varšavi. Ti so obstojali glavno v okolnosti, da Nemčija ni več članica Društva narodov in bi bilo zato Poljski težko podpirati vstop Rusije, zlasti pa tega ne bi mogla storiti v primeru, če bi Pariz snoval z Moskvo vojaško zvezo proti Nemčiji, s katero se je Poljska spoprijateljila in je mimo tega v takem zemljepisnem položaju, da bi v primeru vojne prišla med dve kolesi: Nemčijo in Rusijo. Kakor pa je to vsekakor važno, ni najvažnejše. Najvažnejše za Poljsko je vprašanje ruskih, t. j. ukrajinskih in beloruskih narodnih manjšin. Dokler Rusija ni članica Društva narodov, ne more kontrolirati poljskega postopanja s temi narodnimi manjšinami, čim pa to postane, nastane za Poljsko velika nevarnost. Zato zahteva Poljska kot pogoj za dovoljenje za sprejem Rusije v D. N. razširjenje obvezne manjšinske zaščite na vse države, ki so članice D. N., torej tudi na sovjetsko Rusijo, če to postane. Ker pa Poljska prav dobro ve, da tega ne bo dosegla, se namerava s to svojo zahtevo v resnici le rešiti svoje lastne obveznosti, katero bo, sklicujoč se na položaj velesile, odklonila takoj, čim njen predlog ne bo sprejet.

Istočasno s tem pa zahteva Poljska tudi stalno mesto v vrhovnem svetu Društva narodov, če ga dobi tudi Rusija, ki ga kot velesila seveda mora dobiti. Tudi tu ni v ozadju samo poljska zahteva po uradnem priznanju položaja velesile, marveč tudi zadeva njenih ruskih narodnih manjšin, ki štejejo več milijonov duš. Poljska ne mara, da bi bila v svetu D. N. kot slovenska velesila samo sovjetska Rusija, temveč hoče, da je kot taka v njem tudi ona! V nasprotnem primeru se namreč boji, da bi Francija delala Poljski težkoče prav s sovjetsko Rusijo, če bi vodila pretesno politiko z Nemčijo. To bi se zgodilo tem lažje, ker sovjetska Rusija vedno bolj zapušča prvotni komunistični internacionalizem in se polagoma, sicer skoraj neopazno, vrača k ruski in s tem slovenski narodni zavesti. Tako vidimo, kakšna so prava ozadja raznih dogodkov in kakšne težkoče povzročajo in bo še povzročala nova poljska mednarodna politika načrtom Francije in onih sil, ki odobravajo njena stremjenja, v prvi vrsti male antante.

—r.

Neurathova izjava o razorožitvi

NEMČIJA DOLŽI FRANCIJO ZA NEUSPEH. NEMŠKE ZAHTEVE, ČE NE BO SPORAZUMA, SE BO NE MČIJA OBOROŽILA.

PARIZ, 29. maja. »Paris Soir« objavlja sledeči razgovor svojega berlinskega dopisnika z nemškim zunanjim ministrom baronom Neurathom: »Nemška vlada,« je dejal minister, »zelo obžaluje, da je francoska vlada doslej odklonila vse nemške ponudbe za direktni sporazum med Berlinom in Parizom. Na ta način so se staram zgodovinskim oviram za sporazum pridružile še nove, ki izvirajo iz območja socialne filozofije. Nemčija hoče in zahteva le defenzivno orožje in nobene težke artilerije. Imeti hoče le obrambne 6tonske tanke, medtem ko tehtajo francoski 22 ton. Mimo tega zahteva Nemčija le polovico zračnega brodivja Francije. Na-

dalje je Nemčija pripravljena priznati sedanje stanje močno oboroženih držav še za nadaljnjih pet let, dokler se ozračje toliko ne razčisti, da bo spet mogoče govoriti o mednarodnem zaupanju. Nadalje je Nemčija še sedaj pripravljena podpisati razorožitveno konvencijo. Če pa tudi sedaj ne bo nobenega sporazuma, potem bo morala Nemčija brezpogojno skrbeti za svojo varnost in obrambo.

ADMIRAL TOGO UMRL.

TOKIO, 29. maja. Admiral Togo, ki je premagal v vojni l. 1905. rusko mornarico, je umrl.

Usodne ure razoroževanja

Včerašnja seja predsedstva razorožitvene konference - Odločitev danes popoldne - Razgovori med zunanjimi ministri

ŽENEVA, 29. maja. Seja razorožitvene konference in izredna seja Društva narodov je zbrala v Ženevi vse vodilne diplomate Evrope in več ali manj tudi vsega ostalega sveta. Tu so skoraj vsi zunanji ministri velesil in ostalih držav, ki neprestano konferirajo drug z drugim, deloma o zadevah obeh zasedanj, deloma pa o drugih vprašanjih. Včeraj so bili važni sestanki Barthouja z različni zunanjimi ministri. Turški zunanji minister je ob tej priliki toplo zavzel za vstop Rusije v Društvo narodov in je izjavil, da bo nova Bolgarija v kratkem sklenila nenapadalne pogodbe, nakar bo ustvarjena velika splošna balkanska zveza. Glede razorožitvene konference ni bil dosežen noben dokončni sporazum. Predsedstvo konference se je sešlo včeraj ob 15.30. uri h kratki seji, na kateri so govorili Henderson, Barthou in nekateri drugi. Henderson je podal predsedstveno poročilo o razvoju pogajanj po zadnjem sestanku. Odločitev se pričakuje za da-

nes in bosta najvažnejša govora Normana Davisa in Litvinova. Načelno gre za to, ali naj se konferenca nadaljuje ali likvidira in kako naj se v drugem primeru izvrši likvidacija? Društvo narodov se pa sestane jutri in bo razpravljalo glavno o vojni med Paragvajem in Bolivijo.

ŽENEVA, 29. maja. Vse zanimanje diplomatov in sveta je posvečeno današnji popoldanski seji razorožitvene konference, ki po dveh letih in pol ni dosegla nobenih pozitivnih rezultatov. Zelo napeto se pričakujejo zlasti govori Barthouja, Davisa in Litvinova, ki so včeraj medsebojno konferirali. Gre za zadnjo usodo konference, o kateri še ne vejo, kako naj se zaključi. Angleški zunanji minister Simon je včeraj predlagal neko novo formulo, po kateri bi se Nemčija lahko častno vrnila v Ženevo, katero pa je Barthou zavrnil. Zunanji ministri male antante konferirajo živahno z balkanskimi lovriši, baje tudi o razorožitvi.

Dvoje vrst teroristov v Avstriji

TERORISTIČNE AKCIJE SE NADALJUJEJO. POLEG NARODNIH SOCIALISTOV SE UDEJSTVUJEJO TUDI MARKSISTI.

DUNAJ, 29. maja. Včeraj je bil v Avstriji buren dan. Izvršenih je bilo več novih terorističnih akcij, eksplodiralo je večje število bomb v raznih krajih, izvedenih pa je bilo tudi več atentatov na vlake in na železniške proge. Včeraj zjutraj so se širile vesti, da je nastal na Štajerskem velik nered in da je alarmirana vojska. Službeni krogi na Dunaju in v Gradcu pa najodločneje demantirajo te vesti in je na vsak način zelo značilno za sedanje razmere v Avstriji, kako so se mogle take vesti sploh pojaviti. Tudi je zanimivo, da službeni krogi več ali manj priznavajo, da ne izvršujejo te-

rorističnih akcij samo narodni socialisti, marveč da imajo pri tem vmes svoje prste tudi socialisti in komunisti. Očitno je, da so socialisti in komunisti pričeli s slinimi akcijami kakor narodni socialisti in izvajajo na ta način pod njihovim imenom teror, ker varnostne oblasti love in zapirajo samo narodne socialiste, dočim socialiste in komuniste puste mirno na svobodi. Oblasti bodo morale v najkrajšem času pričeti razlikovati teror narodnih socialistov, ki ne nameravajo ljudskih žrtev, od terorja socialistov in komunistov, ki jim je vseeno, če se preliva človeška kri.

HLADNO VREME OSTANE.

DUNAJ, 29. maja. Meteorološka opazanja napovedujejo tako-le vreme: v Nemčiji je nastalo nekoliko toplejše zaradi toplejših zapadnih vetrov. Danes zjutraj so temperature v nekaterih krajih padle pod ničlo. Ker je opaziti nad angleškimi otoki močan pritisk, ni pričakovati zboljšanja vremena.

SNEG V ALPAH.

GRADEC, 29. maja. V nekaterih predelih Alp je razsajala sinoči huda burja in je zapadlo do 10 cm snega.

RATIFIKACIJA RIMSKIH POGODB.

DUNAJ, 29. maja. Kakor poročajo nekateri včerajšnji listi, je pričakovati v najkrajšem času zamenjave ratifikacij rimskega sporazuma. Obenem bo objavljen tudi tekst rimske pogodbe v celoti.

ITALIJANI SODIJO PO SEBI.

RIM, 29. maja. »Avenire d'Italia« omenja v svojih stolpcih nameravani pristop sovjetske Rusije k Društvu narodov in pravi, da so se sovjeti za pristop odločili prav zaradi šibkosti svoje vojske in poraza, ki bi ga doživeli v primeru vojne. Največja nevarnost in gotovi poraz za rdečo Rusijo je japonski imperializem.

AMERIKA TERJA DOLŽNIKE.

WASHINGTON, 29. maja. Kakor poročajo, je vlada že v soboto izročila francoskemu in belgijskemu poslaniku noto, v kateri poziva obe državi, da plačata obrok vojnega dolga, ki zapade 15. junija.

Dnevne vesti

Občni zbor Društva mestnih uslužbencev v Mariboru

Društvo mariborskih mestnih uslužbencev je imelo sinoči v mestni posvetovalnici na magistratu svoj 10. redni občni zbor. Namesto zadržanega podpredsednika računskega nadsvetnika g. Barleta ga je otvoril in vodil društveni tajnik, šef socialno-političnega urada g. Tone Brandner, ki je najprej toplo pozdravil navzoče članstvo, posebej pa navzočega magistratnega direktorja g. Rodoška. Podal je nato predsedniško in tajniško poročilo. V počastitev spomina umrlih članov so navzoči stali zaklicali »Slava!« Društvo šteje 149 članov in jih je lani na novo pristopilo 6, umrlo pa 8. Med njimi tudi predsednik društva, mestni gradbeni nadsvetnik inž. Černe. Društvo se je udeležilo v preteklem letu vseh nacionalnih prireditev in manifestacij.

Glavna naloga odbora je bilo prizadevanje za izboljšanje stanovskega položaja. Obrambo stanovskih interesov je društvo vršilo na način, ki je najbolj ustreza sedanjim razmeram. V zadevi pragmatiziranja dnevničarjev je društvo posredovalo, vendar pa ni imelo uspeha, ker naredba finančnega ministra ne dopušča, da bi se nova mesta sistematižirala. Tudi je društvo vložilo pritožbo na bansko upravo zaradi dajatev, ki so jih plačevali mestni uslužbenci v času od 1. oktobra 1931. do 31. decembra 1932. v obliki nadomestnih cestnih doklad, čeprav so že popreje obravnavali obvezno odkupnino za banovinski kuluk. Tudi je društvo posredovalo in doseglo, da se v občinski proračun niso vnesli predlogi, ki bi utegnili prikrajšati mestne uslužbence pri njihovih prejemkih. Prav tako je odbor posredoval glede najemnin, ki jih plačujejo mestni uslužbenci v mestnih hišah. V zadevi posmrtnine pa je odbor na podlagi izkušenj prišel do zaključka, da je potrebno zadevni pravilnik spopolniti, da bo ustrežal današnjim zahtevam in potrebam.

Največjo pozornost je odbor posvečal novemu zakonskemu osnutku o mestih,

stavil je razne nasvete in končno redigiral svoje predloge k zakonu o mestih, kolikor zadeva uslužbence ter ukrenil vse potrebno za njih uveljavljenje. Ker je izdal ministrski svet uredbo o dvojnem zaslužkarstvu, se je odbor z omenjeno uredbo bavil na posebni seji in sklenil počakati na rezultat sestanka magistratnih direktorjev vseh 4 avtonomnih mest, ki je bil v Celju. Uredba o dvojnem zaslužkarstvu hudo zadene mnoge občinske uslužbence in člane društva. Ob koncu svojega poročila je g. Brandner naglasil, da društvo tekom svojega 10letnega poslovanja ni bilo brez uspehov in da je iz društvenega arhiva razvidno, da je društvo kljub temu, da mu je bilo mnogokrat zelo otežkočeno delovanje, uspešno štiti interese mestnih uslužbencev.

Blagajniško poročilo je podal društveni blagajnik g. Stanko Šnuderl. Društvena bilanca je zelo povoljna in izkazuje ob zaključku poslovnega leta 7000 Din prebitka.

Ker ima društvo v svojih pravilih poseben sistem volitev in volijo kategorije svoje zastopstvo, so bili za I. kategorijo izvoljeni gg. Barle, dr. Rojko in dr. Wankmüller, za II. kategorijo gg. Šnuderl in Kramberger, za III. gg. Avbič in Černy, za IV. gg. Kos in Žuran, za V. pa gg. Bauman in Klemenčič. Takoj po izvolitvi se je odbor konstituiral in je bil izvoljen za predsednika društva računski nadsvetnik g. Barle, za podpredsednika mestni višji zdravnik g. dr. Wankmüller, za tajnika pa mestni pristav g. Kramberger.

Pri raznoterostih so bili sprejeti nekateri važni sklepi, zadevajoči posmrtnine, nadalje pravilnik o posmrtninah, in bodo odslej imeli vse pravice tudi uslužbenci, ki še niso pragmatično nastavljeni. Tudi je bil odbor pooblaščen, da ukrene vse potrebno, da se zaščiti v polni meri interesi mestnih uslužbencev v novem zakonu o mestih in da se oblažijo trdote naredbe o dvojnem zaslužkarstvu.

Upokojeno učiteljstvo priredi v četrtek 7. junija izlet z avtobusom v Falo. Odhod z Glavnega trga ob 14. uri. Za osebo Din 10.—. Prijave sprejema Ogoelec, Vrbanova ul. 59.

Godbeno društvo uslužbencev tvornice J. Hutter in drug priredi vrtni koncert 31. maja in 3. junija v prostorih gostilne Kosič, Koroševa ulica 54. Začetek ob 15. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ravnatelj Loos se je vrnil z bolniškega dopusta in prevzel zopet vodstvo Tujsko-prometne zveze in podružnice »Putnika«.

V torek 29. maja poslovljni večer ruskega študentskega zbora v »Veliki kavarni«.

Razstava ročnih del. Dne 3., 4., 5. in 6. junija t. l. bo v zavodu šolskih sester v Mariboru razstava ženskih ročnih del.

Sokol Maribor I. bo priredil v nedeljo 3. junija ob 15. uri na svojem letnem telovadišču v Koseskega ulici veliko tombolo, združeno z ljudsko veselico. Zanimanje za tombolo je ogromno, zato se žite pravočasno po kartah, da ne zmanjkajo! 15 tombol! Opozorjamo, da bo lahko vsak igralec med tombolo sedel in se okrepčal. Godba »Drave« pa bo skrbela za prijetno razpoloženje. Po tomboli bo veselica brez vstopnine! Razstava tombolskih dobitkov, med katerimi so krasna ženska ročna dela, je od danes naprej na Kralja Petra trgu št. 6.

Sokolsko društvo Maribor II. Pobrežje. Seja celokupne društvene uprave bo v sredo 30. V. 1934 ob 20. uri pri bratu Renčlju. Udeležba za vse člane obvezna. Tajnik.

Sv. Barbara v Slov. goricah. V četrtek 31. t. m. ob 3. uri ponovi Pomladek Jadranske straže lepo igro v 4 dejanjih s petjem »Zgodba sirote Anice«.

Ponovne volitve v Jurovskem dolu. Danes so v občini Jurovski dol ponovne volitve občinskega odbora. Do pol 12. ure je bilo oddanih za Rotmana, ki kandidira na listi JNS 225 glasov, za Korošca pa, ki kandidira na opozicionalni listi, samo 47 glasov. Vodilni rezultat se do konca volitev ne bo mnogo spremenil.

To veste,
kaj ne:
je res domač izdelek!
KUPUJTE JO!

Ceneno pavšalno potovanje na Jadran. Tukajšnja Tujsko-prometna zveza priredi v času od 2.—17. junija t. l. pavšalno potovanje v Omišalj (otok Krk) po nastopnih izredno ugodnih pogojih. Skupna cena za 14dnevno bivanje v Omišlju v vodilnem hotelu »Učka« z dependencami (lastno kopališče pred samim hotelom), vključno vseh taks, kopališke pristojbine, čolnine, prosto razpoložljivi ležalni stoli, kakor tudi vključno enkratne avtobusne vožnje po otoku Krku (ca 40 km) z obiskom nastopnih krajev: Malinska, Aleksandrovo, Baška in zlet v komfortnem motornem čolnu znaša za 1 osebo 1200.— Din. Odhod iz Maribora v soboto 2. junija ob 18.05, prihod v Zagreb ob 22.25, odhod 23.10, prihod v Sušak v nedeljo ob 7.06 zjutraj. Na Sušaku zajutrek, nato ogled mogočnih pristaniških naprav, zveza nega mostu med Sušakom in Italijo (Reka), staroslavne božje poti na Trsatu, nekoč mogočnega kaštela knezov Frankopanov itd., nato obed in ob 14. uri odhod s parnikom v Omišalj. Povratek v Maribor v nedeljo 17. junija t. l., odhod iz Omišlja ob 7. uri, prihod v Maribor ob 22.21. Stari Omišalj s svojimi starimi spomeniki, ki je bil že za časa Rimljanov močno utrjena postojanka, se bohoti na 100 m visoki skalni in je očarljivo mestice, v kojem so se izredno dolgo v bistvu ohranile vse stare šege in navade. Novi Omišalj s svojo krasno lego se zaradi odličnih klimatičnih prilik in bližine Sušaka naglo razvija. Očarljiv je iz Omišlja ponoči pogled na morje, v katerem se zrcali nešteto luči Sušaka, Reke, Voloske in drugih mest. Podrobne informacije daje in najne prijave — število udeležencev omejeno na 25—30 oseb — sprejema »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

Važna prireditve gospodarskih krogov. V zvezi s prireditvami »Jadranskega tedna« sklicujejo strokovne organizacije obrtnikov, trgovcev in industrijev iz Maribora za petek 1. junija ob pol 21. uri sestanek članstva v verandno dvorano (III. nadstr.) hotela »Orel« s predavanjem g. dr. Jančiča: »Naša severna meja in naš Jadran«. Ker obravnavano vprašanje ni samo gospodarskega, ampak posebno tudi nacionalnega pomena, imajo dostop vsi ljubitelji Jadrana!

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev poziva svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži protestnega shoda, ki bo jutri v sredo 30. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priredi s sodelovanjem Trgovskega pevskega odseka v četrtek, na praznik 31. t. m., družabni izlet k Sv. Martinu pri Vurbergu h gosp. Kostanjšku. Odhod z avtobusom ob 15. uri z Glavnega trga. Pri zadostni udeležbi cena vožnje za osebo 10 Din tja in nazaj. Vabimo vse člane in društvu naklonjeno občinstvo z družinami!

Odpiranje in zapiranje trgovin. Zdravjenje trgovcev opozarja svoje člane, da veljajo za odpiranje in zapiranje trgovin v Mariboru še vedno predpisi zadevne naredbe banske uprave iz leta 1930, po kateri smejo biti odprte špecerijske trgovine in branjarije od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, druge stroke. (za katere ne predvideva naredba posebnih izjem) kot oblačilna, galanterijska, železninarska papirna in slično pa od pol 8. do pol 13. in od 14. do pol 19. ure. Trgovstvo se naproša, da se navedenega delavnega časa točno drži, dokler ne izda banska uprava nove naredbe. Uprava.

Grajski kino. Do vključno srede »Hišica v Grinzingu«. Krasen zabaven film. V četrtek repriza najboljšega džungelskega filma »Tarzan«. Popolnoma nova kopija.

Kino Union. Prvovrstni vefilm »Inga in milijoni« z Brigito Helmovo, Paulom Wegenerjem, W. Eichbergerjem, O. Wallburgom in L. Arno.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandeljev, pljučnem kataru, zaslužnosti nosu, sarnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice.

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobe, nespianju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih požiivi naravna »Franz Josefova« grenčica trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje. Profesorji za boleznih prebavil izjavljajo, da se »Franz Josefova« voda pri pojavih, ki imajo svoj izvor v zastrupljenju želodčnega črevesnega kanala, obnese kot izborna odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sprememba obrtnega zakona! Pomočniški odbor Združenja trgovcev v Mariboru javlja članstvu kakor tudi ostalim zasebnim nameščencem, da je od Delavske zbornice obveščen, da so izdelale delodajalske zbornice spremembo obrtnega zakona. Po tej spremembi bi imeli trgovski pomočniki kakor tudi pisarniško osebje 14dnevno odpoved, pravico do 3dnevne plače v slučaju bolezni itd. Tovariši! Ne dajmo si vzeti svojih težko priborjenih pravic! Zato sklicujemo protestni shod za sredo ob 20. uri v dvorano Delavske zbornice, Sodna ulica, kjer bomo izrekli svoj složni »ne!« Tovariši in tovarišice, vsi na ta naš protestni shod!

Šolski koncerti in prireditvena taksa. Zaradi razpisa prosvetnega ministra morajo ravnatelji srednjih šol in učiteljske prireditve ob koncu šolskega leta koncerte s svojimi učenci. Da bo med učitelji in učenci večje zanimanje, bodo ti koncerti za učence, njihove rditelje in vse prijatelje šole. S tem v zvezi je davčni oddelek finančnega ministristva obvestil vse podrejene oblasti, da so ti koncerti, ki se vrše izven šolskega posloplja, podvrženi taksi po postavki 99 a takse tarife. Če se pa ti koncerti prirede v šolskih prostorih, tedaj ni treba pobirati takse, ker se smatra, da so ti koncerti šolske svečanosti, ki so prirejene ob koncu leta.

Ljubljanski velesejem zaseden. XIV. Ljubljanski velesejem od 30. maja do 10. junija je kljub svojem obsegu, saj meri razstavnih prostor 40.000 m², popolnoma zaseden. Na velesejmu bodo zastopane vse panoge domače produkcije. Posebno bogato bodo razstave pohištva, tekstilij, usnja in obutve, strojev vseh vrst, avtomobilov, kovinske industrije, živila, kemična industrija ter papirna stroka. Tudi inozemstvo bo letos močno udeleženo, posebno Nemčija, kar je posledica nove trgovinske pogodbe z Jugoslavijo. Grčija se letos prvič oficijelno udeleži Ljubljanskega velesejma. V okviru grške razstave sodeluje 89 grških podjetij in bo ta razstava nudila popoln pregled grške produkcije, ki pride za izvoz v poštev. Tako bo letošnji Ljubljanski velesejem zelo bogat in zanimiv, njegovo pestrost pa bodo še povzdignile razne specialne razstave.

Ogenj v Razvanju. V viničariji veleposesnika Kuhna v Razvanju je predvečernim popoldne, ko so bili viničarji na delu v vinogradu, izbruhnil ogenj. Ogenj je uničil viničariem ves živež in vso obleko. Škoda je precejšnja.

Obstreljen. V Zimici je včeraj neki Anton B. obstrelil 25letnega posestniškega sina Franca Slaniča. Tone B. se je igral s samokresom, ki se mu je po neprevidnosti sprožil in je krogla zadela Slaniča ter mu prestrelila koleno leve noge. Hudo ranjenega fanta so takoj spravili v mariborsko bolnišnico.

Ukradeno kolo. Izpred neke hiše v Gregorčičevi ulici je neznan tat ukradel kolo inž. Stanku Selišku. Kolo je znamke »Steyer«, črno pleskano, vredno 1200 Din in ima evidenčno številko 19.202.

Pokvarjene klobase. Ko se je včeraj popoldne na Koroški cesti stanujoči tkalec Ivan Klaušič najedel klobase, mu je kmalu postalo slabo. Zaradi slabosti je omedlel in so ga poklicani reševalci prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki izprali želodec.

Radio Ljubljana. Za sredo 30. t. m. Ob 11: prenos otvoritve ljubljanskega velesejma; 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, plošče; 18: komorna glasba, radiokvintet; 18.30: predavanje o verstvih, predava Franc Terseglav; 19: radio-orkester; 19.30: literarna ura: Tone Seliškar bo čital svoje pesmi; 20: koncert orkestralnega društva Glasbene Maticice; 22: čas, poročila, lahka glasba.

Vinogradniki v boju za svoje interese

Z mariborskega vinarskega kongresa

Na šestem vinarskem kongresu, ki je bil preteklo nedeljo dopoldne v Mariboru in o katerem smo že na kratko poročali, je bila sprejeta tudi naslednja resolucija:

Zakon o vinu in pravilnik k temu zakonu naj se najožje izvajata v vsakem pogledu. Država, kakor tudi banovina, naj pospešujeta v največji meri produktivno vinarsko združništvo. Le skupna zadružna predelava grozdja in prodaja na ta način negovanih vin enotnega tipa, more rešiti malega in srednjega vinogradnika. Ker pa se take produktivne zadruge morejo ustanoviti zaradi velikih investicijskih stroškov le z javnimi podporami, se naj v ta namen v državi, kakor tudi v banovinski proračun vnesejo primerni zneski. Take zadruge naj vodijo samo strokovnjaki. S sredstvi, ki bodo na razpolago, naj se vsako leto razpolaga tako, da more zadruge za drugo takoj pričeti z delom.

Pri vseh trgovinskih pogajanjih z drugimi državami naj se gleda na to, da se dosežejo čimvečje ugodnosti za izvoz našega namiznega grozdja in vina. K tem pogajanjem naj se pritegne vinogradnik strokovnjak kot delegat. Tudi naj se skuša doseči ob priliki trgovinskih pogajanj z v poštevh prihajajočimi državami, da dovolijo uvoz našega vina, odnosno namiznega grozdja v čimvečjih kontingentih, ali čim nižje uvozne carine, odnosno druge ugodnosti. Zaradi izvoza vin v druge države, zlasti v Ameriko, naj se osnuje poseben konzorcij. Ukine pa naj se vsaka carina na galico, žveplo in sploh na vsa sredstva za pokončevanje trsnih škodljivcev in bolezní. Pri podeljevanju dovoljenj za vinotoče naj se postopa strogo po zakonu.

Devizni predpisi zelo ovirajo in otežkočajo izvoz našega vina. Dokler se ti predpisi ne ukinejo, naj se dajejo dovoljenja tudi posameznim vinskih producentom, ki vino izvažajo. Dovolijo naj se zopet brezobrestna posojila revnim vinogradnikom pri obnovi vinogradov v dravski banovini po predhodnem pregledu in uradno odobrenem načrtu.

Nadalje zahtevajo vinogradniki strogo oblastno kontrolo nad privatnimi trsnicami. Dognano je, da se v veliki množini prodajajo trte po nekonzesioniranih trsničarjih, in to ne glede na čistost sorte in podlage. Banská uprava naj zato potom okrajnih glavarstev dostavi vsem občinam seznam trsničarjev, ki imajo od kmetijskega ministrstva dovoljenje za trsničarski obrt, da dobijo vinogradniki vpogled, kje morejo dobiti zajamčeno pristno trsje. Strogo se pa naj prepove krošnjarijenje in prodaja trsnih cepčenk na sejnih. Zakotni trsničarji, ki so v veliko škodo celokupnemu trsničarstvu, naj se najožje kaznujejo.

Strogo naj se izvaja zakon, oziroma pravilnik o pospeševanju vinogradništva, po katerem je vsako razmnoževanje samorodnih prepovedano. Tudi naj odpade člen 48. v finančnem zakonu za leto 1934/35, po katerem bi smel obdržati vsak vinogradnik še 500 samorodnih trsov. Obnavljajo naj se samo najboljše vinorodne gorice in opuste naj se vse slabše, neprikladne lege. Načeloma naj se pri banski upravi postavi za vinogradništvo, kletarsko nadzorništvo in sadjarstvo po en poseben referent za vsako panogo. V vinorodnih okrajih pa naj se postavijo posebni strokovnjaki za vinarstvo.

Celokupna trošarina na vino naj se določi maksimalno na 1 Din od litra. Trte cepčienke naj se še nadalje oddajajo iz banovinskih trsnic vinogradnikom, ki so izkrcili samorodnice v vinorodnih legah, kakor se je to dogajalo doslej.

Banska uprava naj predvidi v svojem proračunu primerne postavke za priranje vinskih sejmov, vinskih razstav in strokovnih ekskurzij vinogradnikov. Strokovni nasveti s strani kmetijskih poskusnih kontrolnih postaj naj se vinogradnikom dajejo brezplačno. Takse, ki se danes zahtevajo od vinogradnikov za male analize (alkohol, kisline in hlapljive kisline), naj odpadejo.

Resolucija je bila soglasno sprejeta in poslana vsem merodajnim činiteljem.

Iz Murske Sobotne na Jadransko morje

Izlet dijakov četrtega razreda gimnazije

Okrajni odbor Rdečega križa, županstvo velike občine Murska Sobota, obl. odbor Jadranske straže v Mariboru, g. posl. Benko, g. župan Hartner, Prekmurška banka, Stralska družina in še mnogi drugi so s svojimi velikodušnimi naklonili omogočili, da je napravil celotni 4. razred drž. realne gimnazije v Murski Soboti v dneh od 16. do 18. maja poučno ekskurzijo na morje. Izostali so samo trije dijaki, ki zaradi osebnih neprilic niso mogli zraven, zaradi denarnih težkoč pa ni izostal nihče, ko so podporniki tako plemenito založili za manj premožne, za kar naj jim bo izrečena tudi tukaj v imenu izletnikov najlepša zahvala.

V sredo ob 5.26 smo se odpeljali iz Murske Sobotne v prilično slabem vagonu, tako, da so se nam posmehovali v savski banovini in nam v Zagrebu v veliki ljubeznivosti oskrbeli primernejši vagon. Slab vagon: smo tem bolestne občutili, ker smo prav tiste dni čitali, kako udobno se vozijo ljubljanski dijaki na morje, pa čeprav je njihova pot za polovico krajša. Končno je treba, da tudi na tem popolnoma edinstvenem primeru spoznamo, da je Prekmurje »tako daleč«, pri čemer pa ne bomo tajili, da smo pro-

BILO KUDA SVUDA!

Šolska mladina ima za obisk XIV. Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 10. junija, znižano vstopnino po 3 Din za učenko oziroma učenca, če je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljstva. Dan obiska je poljuben. To velja za vse šole in učne zavode. Letošnji velesejem bo še posebno nudil mladini najpraktičnejši pouk o razvoju in stanju našega gospodarstva, ker bo zastopana vsa naša proizvodnja, poleg tega pa bo nekaj čisto novega, posebno kartografska razstava, ki bo med drugim podala tudi: geografsko, geološko in meteorološko sliko naše domovine. Zanimale pa bodo doraščajočo mladino brezdvomno tudi poučna razstava o reklamah in propagandi, kjer bodo za tolmačenje na razpolago posebni vodniki po razstavi, in pa aktualna gospodinjstva razstava »Žena v poklicu«. Z ogledom teh prireditev bo delo učiteljstva v marsičem zelo olajšano, ker bodo z učenci potem tvarino lažje predelali in jo bo mladina globlje doumela.

Dolgo predavanje.

Predavatelj: Ustavila se mi je ura. Kako dolgo že govorim?

Glas iz občinstva: Nad vami visi kolledar.

se vkrcali za Crikvenico. Tisti zlati turistovski nauk, da je najbolje ravnati se vedno po začrtanem programu, se je tudi tukaj izkazal, kajti kaj kmalu je posijalo solnce in veseli smo se sprehajali po parniku »Senju« ter ogledovali kvarrersko obalo, dokler nismo ob pol 10. prišli na Crikvenico. Tam so nas fotografirali za ilustracije, ker je pač znamenitost, da pridejo dijaki z najsevernejše gimnazije v državi tudi na Jadran, mi pa smo se vozili z jadernicami preko kanala na Krk in se kopali v morju, saj nam je g. župan crikveniški osebno izdal brezplačno nakaznico za kopališče, kajti tako v Crikvenici kakor povsod na svoji poti smo uživali naravnost nepričakovano naklonjenost in ljubeznivost. Kar žal nam je bilo za prekrasno Crikvenico, ko smo šli ob 4. popoldne na parnik »Cetina«, da nas popelje zopet na Sušak. Sedaj smo si ogledali to našo imenitno luko, divili se pomorskim velikonom, ki so bili pod različnimi zastavami, nekateri izletniki so pohiteli tudi na Trsat, dokler ni bilo treba, da se poslovimo tudi od Sušaka za celonočno vožnjo v Zagreb.

Komaj pa smo izstopili v Zagrebu ob 6. zjutraj, že nam je prinesel odposlanec zagrebškega Rdečega križa brezplačno tramvajsko vozovnico za ves dan, ki smo jo takoj po zajtrku tudi rabili, da smo si pohiteli ogledat zoološki vrt v Maksimiru. Toliko vtisov smo imeli v teh dveh dneh, da je bilo kar težko reči, kaj je bilo izletnikom najbolj všeč. Ogledali smo si še zagrebško stolnico, prostor Gubčevega mučeništva pred Markovo cerkvijo, spotoma univerzo, gledališče in knjižnico. Po obedu v Amerikanski menzi smo odšli na vlak, a tistega nesrečnega vagona, ki smo ga bili pred tremi dnevi pripeljali iz Murske Sobotne s seboj do Zagreba, nismo več našli. Prikleniti so nam morali drugega, ki nas je pripeljal v petek zvečer ob pol devetih nazaj domov.

Ves dolgi izlet se je izvršil — hvala Bogu — popolnoma brez vsake najmanjše nezgode, vsi udeleženci pa so navdušeni nad vsem, kar so videli, in hvaležni onim, ki so jim ta izlet omogočili. Mnogo je bilo napora za tri dni, zato so pa tudi mnogo videli in spoznali. Napor se pozabi in izgine, utisi pa ostanejo v spominu za vedno. In z izleta na Jadransko morje, saj so razen treh videli vsi morje šele prvič, ostanejo vsem pač najlepši spomini.

V šoli.

Učitelj: »Povej nam, Mihec, kdo je živel v starem Egiptu?«

Mihec: Mumije, gospod učitelj.

Janko Furlan:

Oporoka lovca Panéta

(Dalje.)

Bil je znan daleč okoli kot neugnan šaljivec. Njegove lovske prigode in izmišljenice so bile osoljene, opoprane in okviraste. Nikdar ni bil v zadregi in jezik mu je bil vedno na napetem vretenju. Večkrat je zvodil v zadrego najbolj resne može, da so nihali med vero in nevero.

»Sto besed, stoena neresnična, a vendar moraš vragu verjeti,« so dejali.

Res so si morali nekaj razložiti po njegovih gibih: tako se je na primer včasih, preden je pričel svojo »štorjo«, počohal po bradi, kar naj bi bilo pomenilo polresnost. Če pa je pomežiknil z levim očesom in se nekajkrat popraskal s palcem po desni nosnici, so padale izredno »debele«. A te kretnje niso bile vselej zanesljive znamenja, ker Pane je često poslušalce nenadoma zvodil prav v nasprotju smer. »Trikratni lisjak«, so se smejali, ko jih je sunkoma vlekel zdaj sem, zdaj tja in so se solzili od smeha. »Tega pač ne ukani niti Lucifer... on njega pa vsak čas...«

A nocoj so takoj razbrali iz njegovih nenavadnih kretenj, z obraza in besede, da bodo zaman čakali njegovih običajnih prigod.

»Kaj ti je, da tako ječiš nad svojimi križi! Saj nimaš še upognjene hrbtnice in si raven kot štivanske topole. Težav tudi nisi nikdar imel. Nimaš žene, niti otrok, niti zemlje in davkov. Ne pobije ti niti toča, niti ti uniči pridelek moča ali suša. S seboj vlačiš vse: dobro in slabo. Izpod tvoje strehe greš in se vrneš vanjo, kadar se ti polubi. Kaj ti je vendar?«

Panetove nocoj že malo motne, sicer pa še čvrste oči so prezirljivo prodirale zdaj v enega, zdaj v drugega. Vsi so molčali. Nekateri so se drezali s komolci, češ, kaj to pomeni. Ko je premeril vsakega posameznika, je globoko vzdihnil, nato pa pričel:

»Vaše besede se krijejo s pametjo iz za moje poskočne dobe, zato res ne vem, kaj naj bi vam dejal. Imate kaj srca? Zame ga gotovo nimate, ker mi manjka vse, kar ste mi prej naštel. Nimaš upognjene hrbtnice in težav, nimaš žene, zemlje in davkov. Nimaš, nimaš, nimaš. Seveda nimam. In če bi imel... ali bi bilo vam in meni bolje? Ej, ta vaša velika skrb do mene! Vprašam vas na ta svečani dan sedmih križev: Ali ni bila moja skrb za vaše zelje in buče, za špinačo in cvetačo, za lobodo, koruzo in deteljo nič? Koliko stegen ste obrali ali prodali, ki sem vam jih jaz očeval s skrbjo in težavo, v temni noči in žgočih dneh! Samo moja ljubezen vam jih je očevala.«

Prekinil se je in zrl pred se, dočim so se navzoči osuplo spogledovali.

»Ne, kot nocoj ni še bil,« so si tiho šepetali.

»Da nimam žene in otrok, pravite. Ali ni Bog prav odločil?«

»Čuješ, z Bogom se je spravil!« je komaj slišno šepetal nekdo iz gruč.

»Kam naj bi z otroci, če pa se vam še jaz moram umikati? Bolje, da sem sam in nosim sam bolest. Lahko vam, težko meni, če je ne poznate. Zato se skrivam po vaših ogradah in dolinah, po vaših in mojih. Bolj po mojih kot vaših, ker ni pedi zemlje, niti čeri, kamor bi ne bila stopila moja noga. Vse zajce vam preštejem, vse lisice, kune in podlasice. Poznam njih rojstne podatke, njih žlahtanje in capljanje...; katera lisica šepa na prednji, katera na zadnji nogi; katera je garjeva, katera se je rodila v našem — mojem, katera v sosednjem lovišču. Vse jazbine so mi znane in vsi njih izhodi. Vem zakaj spuščata jazbec izpod svojega repa smrad.«

»Povej zakaj!« je vprašal nekdo, a Pane je zamahnil z roko.

Še nikoli ni bilo v njegovih očeh takega izraza, nikoli ni še tako trepetala njegova beseda.

»Veste, kaj je moja pravica? Vi imate lastnino zapisano, jaz pa težko prisluženo. V tisoče in tisoče gre število zajčje družine, ki sem vam jo iztrebil... v stotine in stotine rjavke in kune, dihurji in pod-

lasice. Pa kaj naj bi vam našteval vse mogoče vrste, če pa je za vas vse, kar hodi po zemlji, le parkeli ali kopito, kar leta ptič in kar plava riba! Kaj veste, kaj je življenje, kaj skrivnosti naše prirode! Z mano bi bili šli med čeri, v dole in ograde, pa bi vedeli več!«

Prijel je kupico in jo na mah izpraznil. Vsi so zrl vanj, ko je nato strmel pred se.

»Čuden je nocoj!« se je slišalo.

»Nategni, Jernek!« je dejal čez trenutek. »Zagodi grmadi podavljene divjačine! Ono o slovesu, Jernek!«

»Pa nam res ne boš ničesar povedal?« je silil vanj resen možakar.

»Povedal? Saj vas res moram še malo razsvetliti in popeljati v svet, lepši in boljši od onega za vašim hišnim ali vaškim obzidjem. Najprej vas vprašam, kaj je več: človek ali žival? Po vašem je vsekakor več človek, ker hočete biti vedno na vrhu. Jaz pa trdim narobe, ker sem se prepričal, da je žival pametnejša od nas. Naj vam na kratko povem, kaj je govorila lisica neke kresne noči v Temnem dolu: »Da smo zvite, pretkane, krvoločne in ne vem še kaj!« je pravila stara rjavka tovarišicam. »Lahko govorite. Rada pa bi le enkrat presegla naše slabosti in one človeškega rodu. Kam bi se nagnila tehtnica, če bi jih stehala?«

(Konec jutri.)

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Slava ti, najhrajši!« je zašepetala Ofirija komaj slišno in se s konci prstov dotaknila njegovih prs. Trepotala je po vsem telesu in pogled je upirala v tla. Med tem, ko se je ves Semisiris potapljal v veselju in sreči zmagoslavja, je ona, hči vélikega, trepetala in trpela. Vedela je predobro, da se je z Abusirisom vrnila njena usoda, katere se je bala. Od vseh besed, ki so bile izgovorjene, je slišala samo očetovo obljubo: »Izpolnjena ti bodi vsaka želja!«

A slišal jo je tudi Asarhadan. Jedka bolečina mu je prešinila srce in najraje bi bil izdrl bodalo, planil proti Abusirisu in ga umoril. Toda zavedal se je, da bi bilo s tem konec njegovega življenja in vseh velikih načrtov. Zato je premagal srd in bolečino ter navidezno mirno in vdano pozdravil slavljene zmagovalca.

Tedaj so med divjim vzklikanjem množic pridreveli na planjavo piramid tudi že Abusirisovi konjeniki, sami mladi, orja-

ški vojščaki, cvet Atlantide. Za njimi so prihajala krdela orjaških slonov z bojevniki na hrbtih; sledile so dolge vrste skupaj zvezanih ujetnikov in čete pešcev. Ob pogledu na utrjene, sestradane in zamazane rdečepolte ujetnike, ki so stopali dalje sklonjenih glav in hrbtov kakor klavna živina, so pričele množice vreščati in divje tuliti. Najraje bi bile planile nanje kakor besne zveri in jih žive raztrgale na drobne kose. Vendar so se zadovoljile s psovkami in sirovimi dovtipi ter z užitek, ki jim ga je povzročalo njihovo telesno in duševno trpljenje.

Samo Aftagad je strmel vanje tiho, vase pogreznjeno. Kljub vsej svoji plitvi in lahkomišljeni mladosti je razumel, da so ti ljudje, ki jih semirske množice psujejo in pljujejo nanje, sorodniki njegovega azteškega ljudstva, daljna kri njegove krvi.

In prvič je razumel besede Asarhadanove, ki mu jih je tolikokrat govoril, be-

68

sede o krutosti in oblastizelnosti Atlantov, zatiralcev vseh ljudstev znanega sveta. Iz tega spoznanja mu je rastla silna nova volja, in nenadoma ga je prevzela mogočna želja, da bi planil pred faraona faraonov, udaril ga s pestjo v obraz ter mu zaklical:

»S kakšno pravico uničuješ svobodo rdečepolnih ljudstev? S kakšno pravico mučiš moje brate? Izpusti jih! Dovolim jim, da se vrnejo v svojo daljnjo domovino k svojim materam, ženam in ljubicam, ki koprne po njih! Vrnj neodvisnost mojemu azteškemu narodu in očetu mojemu IImagadu!«

Potem se je zagrebel v nove misli: »Čemu tratim čas v Semisiru? Čemu poveličujem s svojo prisotnostjo še sam njegovo kruto veličino? Smo mi res manjvredni ko Atlanti? Ne, nikdar, nikoli! Vsi smo otroci Najvišjega, vsi smo ljudje, če tudi kože različne barve.«

Nagnil se je k Asarhadanu in mu zašepetal:

»Sedaj te razumem.«
»Ker vidiš z lastnimi očmi sovraštvo Semisirisa do vseh, ki niso njihovega rodu,« je odvrnil Asarhadan. »A bojim se, da še vedno ne vidiš vsega. Po cesti ženejo le Inke, ki so po krvi bratje tvojeja

ljudstva, toda nekoč so gnali tako tvoje lastne prednike in med njimi tvojega očeta kralja kraljev. Iztrgali so ga iz rok dedu, vzgajili ga po svoji volji v vazala in ga šele potem spet izpustili, da se je v njihovem, ne v svojem imenu in v imenu svojega ljudstva vrnil v deželo večernih gora.«

»Tudi tega sem se spomnil. Tudi tega se zavedam,« je vzkliknil Aftagad. »Od tega trenutka dalje sem tvoj zaveznik za življenje in smrt.«

»Hvala ti! Potreboval te bom.«
Asarhadanove nadaljnje besede je prekinil grd prizor. Orjaški inški ujetnik, očito častnik, se je osmelil prezirljivo ozreti v faraonovo spremstvo. Telesna straža je opazila ta njegov pogled, navahala nanj in ga prebodla, razsekala in raztrgala na kose kakor besna zver svoj plen. V velikih curkih je brizgala kri mučenega naokoli in pordečila cesto. Množica pa je tulila krviželjno in zmagoslavno kakor krdelo divjakov brez civilizacije.

Aftagad in Asarhadan sta prebledela, nato pa jima je planila nenadoma vsa kri v lice. Stisnila sta pesti in zobe.

»To je njihova kultura, moriti zvezane ljudi...« je siknil Asarhadan.

Sport

Okrožni odbor LNP, službeno. Razpored tekem za četrtek 31. t. m.: V Ptuj na igrišču SK Drave ob 15. prijateljska tekma SK Gradjanski (Čakovec):SK Drava. Službujoči odbornik g. Lešnik; v Murški Soboti ob 15.30 prijateljska tekma SK Jugoslavija (Celje):SK Mura. Dovolji se predtekma. Službujoči odbornik g. Peterka. V Mariboru v nedeljo 3. junija na igrišču ISSK Maribora ob 17.30 prijateljska tekma SK Olimp (Celje):ISSK Maribor; predtekma ISSK Maribor III. mladina:SK Svoboda III. mladina. Službujoči odbornik g. Tomažič.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Prijateljsko tekmo SK Gradjanski:SK Drava sodi g. Kopic, prijateljsko tekmo SK Jugoslavija:SK Mura pa sodi g. Nemeč (Murska Sobotla).

Sportni funkcionarji na zelenem polju. V četrtek 31. t. m. bo na igrišču ISSK Maribora zanimiva tekma, in sicer bodo pomerili svoje sile mariborski nogometni sodniki in odborniki mariborskega okrožnega odbora LNP. Sodniki bodo nastopili v naslednji postavi: Bizjak, Ružič, Zamuda, Bergant, Nemeč, Kager, dr. Planinšek, Frankl, Jančič, Kopic; okrožni odbor LNP pa v postavi: Mazzi, Brumen, Fišer, Filipančič, Marusik, Knez, rav. Ošlak, Stojčič, Lorber, Seltnšek, prof. Degen, Kurnik. Tekma se bo pričela ob 17.30.

Konstituiranje odbora ISSK Maribora. Novo izvoljeni odbor ISSK Maribora je imel pretekli petek svojo prvo sejo, na kateri se je konstituiral tako-le: predsednik dr. Fran Stamol, I. podpredsednik dr. Jančič, II. podpredsednik okrajni glavar Milan Makar, tajnik dr. Odon Planinšek, II. tajnik Štok, blagajnik ravnatelj Josip Loos.

Kasaške dirke ljutomerskih kolojaharjev in vozačev, ki so bile v nedeljo, dne 27. t. m. zaradi slabega vremena preložene, bodo na Telovo, dne 31. t. m. ob 3. uri pop. na dirkališču na Cvenu po že določenem programu.

Evropsko lahkoatletsko prvenstvo. Tudi letošnje lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo Evrope bo v Italiji, in sicer v mesecu septembru v Turinu. Italija je prevzela obveznost, da bo povabila na svoje stroške 100 atletov, in sicer iz vsake države ustrežajoče število po kvaliteti atletov. Ker se je za tekmovanje prijavilo 26 držav, je seveda prostih mest premalo. Organizacijski odbor je zdaj povečal število prostih mest preko 100, obenem pa tudi že razdelil posameznim udeležencem prosta mesta. Tako bo imela Finska 15, Nemčija in Švedska po 13, Anglija 7, Francija 6, Norveška 5, Estonška 4, Poljska in Holandija po 3, Avstrija, Danska, Grčija, Švica in Češkoslovaška po dve prosti mesti, od vseh ostalih narodov pa bo vabljen le po en atlet.

Spominiaite se CMD

Sokolstvo

Sokol I. bo imel jutri v sredo ob 20. uri v seinih prostorih sejo uprave. Udeležba vseh odbornikov nujno obvezna. Tajnik.

Sokolsko društvo Tezno. Naše letno telovadišče je polno sokolskega življenja. Vsi oddelki prav marljivo vežbajo za domači nastop ki bo 8. julija. Zieča v Ptuj se udeleži 20 članov, 10 članic, 15 naraščajnikov in 6 naraščajnic. Netelovadci naj se prijavijo za Ptuj ob 31. t. m., za Sarajevo pa do 8. junija. V Sarajevo bo društvo poslalo članstvo in naraščaj. Znak 25 Din. Dne 13. junija ob 20. uri bo predaval br. Ledinek v prtiličnem razredu osnovne šole o Sarajevu. Člani kolesarji napravijo svoj prvi izlet na Telovo, dne 31. t. m. k Sv. Juriju ob Pesnici. Izlet je obvezen za vse člane kolesarje. Zbor ob 13. uri na telovadišču. Zdravo!

Ptui

Požar. Od srede na četrtek ponoči je razsajala po ptuiskem okraju huda nevihta. Treskalo in grmelo je kakor iz najhujšega vulkana. Strela je udarila v poslopje posestnika Franca Ogrizka v Zlatoliču in povzročila požar. Zahvaliti se je gasilec iz Sv. Janža, ki so prihitali na kraj nesreče, in pogasili ogenj in preprečili, da se ni razširil na sosednja poslopja. Posestnik Ogrizek otrpi veliko škodo, ker ni bilo mogoče rešiti ničesar iz goreče hiše.

Lahka pomoč.

Najemnik (zdravniku, ki je njegov hišni gospodar): »Prihajam vas prosit, gospod doktor, da nam postavite v sobo novo peč. Naše stanovanje je tako mrzlo, da sem se že ves nalezal revmatizma, moji otroci pa imajo katar.«

Zdravnik (veselo): »Zakaj se pa ne hodiš k meni zdraviti?«

Na pogorišču ameriškega mesta

Katastrofalne posledice požara v najobljudenejši mestni četrti Chicaga — Plameni so švigali 120 metrov proti nebu — Skoda znaša okrog 1400 milijonov dinarjev

Kronika požarnih katastrof v Ameriki je do nedavna beležila samo požar, ki je izbruhnil leta 1871 v Chicagu in uničil 18.000 poslopij. Bila je to katastrofa, kakršne svet ne pomni, vendar so bile z ameriško hitrostjo izbrisane v kratkem vse posledice in na ruševinah so zrastle nove palače. Od takrat ni mesta Chicaga, pa tudi ne Severne Amerike doletela požarna katastrofa v takem obsegu.

Okrog 5. ure 19. t. m. je nastal ogenj v 43. aveniji Chicaga v skladiščih Union Stock Yarda, ki ni bil nič manj katastrofalen od ognja, ki je uničil pred približno 63. leti mesto Chicago. Skladišča so blizu slovite velike chicaške klavnice v najobljudenejšem delu mesta. Ogenj je izbruhnil v neki veliki dvorani in se s strahovito naglico razširil. Takoj so bili o požaru obveščeni vsi gasilci mesta, ki so z nadčloveškim naporom skušali ogenj lokalizirati, kar se jim pa ni posrečilo zaradi močnega vetra. Na pomoč so jim prihitali tudi gasilci iz vse okolice in vojaštvo, toda zaman. Plameni so v kratkem času zajeli še skladišča, v katerih je bilo več tisoč živine pripravljene za zakol. Vetrer je dvigal in raznašal lahko gorljive predmete na vse kraje in v vsem mestnem okraju je nastala grozna panika. Prebivalci celih blokov starovanjskih hiš so si rešili le golo življenje. Mnogo je bilo med njimi takih, ki so mislili, da so na varnem, pa so preplašeni bežali iz stanovanj, ko so opazili, da so v strašni nevarnosti. Strahotni klici na pomoč in krčevit jok mater in otrok je bilo slišati med prasketanjem plamenov, ki so švigali nad 120 metrov proti nebu.

Ogenj je zavzemal vedno večje dimen-

zije. Okrog 7. ure je bila v plemenih že velika telefonska centrala omenjenega okraja. Do zadnjega trenutka so vztrajali uslužbenci na svojih mestih, ker so dajali vsa poročila in naredbe o gašenju telefonično. Ko ni bilo pričakovati nobene rešitve, je likrat zbežalo iz centrale okrog 150 telefonistov, od katerih so se mnogi hudo opekli. Gasilec je pričelo primanjkovati vode, čeprav so bili vsi hidranti za privatno uporabo zaprti. Zato je bil izdan nalog, da se nekateri bloki stanovanjskih hiš v neposredni bližini požara, ki so že bili v nevarnosti, porušijo. Prebivalci so bili poklicani, da takoj zapuste svoja stanovanja in se umaknejo v druge mestne okraje. Čim so bile stanovanjske hiše izpraznjene, jih je pričelo vojaštvo rušiti z dinamitom. Strašne detonacije so se od časa do časa razlegale po mestu. Ogromne palače so se rušile. Okrog 9. ure so gasilci javili, da je preprečena vsaka nadaljnja nevarnost ognja.

Skoda, ki jo je povzročil ogenj, je ogromna in znaša nad 1400 milijonov dinarjev. Zgorela je borza za blago, tri velike tovarne konzerv, dve kanki, več velikih restavracij in hotelov, velikanska garaža s 1500 tovornimi avtomobili in okrog 1000 drugih stanovanjskih hiš. Šestina vseh delavcev mesta je zaradi požarne katastrofe brez posla. Zgorelo je nadalje okrog 50.000 glav goveje živine in prašičev. Na srečo pa je število človeških žrtev razmeroma zelo majhno. Po dosedanjih poročilih so našli v ognju in med ruševinami 3 gasilci in delavci smrt. Verjetno pa je, da se je smrtno ponesrečilo več oseb in da je zgorelo več starejših oseb in bolnikov, ki se niso mogli rešiti. Ranjenih je bilo nad 1500 oseb, od teh okrog 400 gasilcev. Brez strehe je ostalo nad 12.000 prebivalcev. Pri gašenju so se gasilci posluževali najmodernejših sredstev. Iz letal so metali bombe za gašenje na pogorišče, kar je bilo najučinkovitejše. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

Resno je misliti.

V krčmi kvartala. Kvartač opazi, da mu sosed gleda v karte. Vstane in mu prisoli krepko zaušnico. Sosed plane pokonci in vzklikne — ste mislili resno? — Čisto resno. — To je vaša sreča, jaz namreč takih šal ne razumem.

Pogovor.

— Veste, gospod, jaz se tako hitro ne prenačim. Včasih se zgodi, da celo uro premišljujem, preden kaj kupim. Samo ko so me predstavili mojemu bodočemu možu, sem ga takoj vzela.

Mali oglasi

Službo dobi

PERICA
zdrava in krepka, ki opravlja tudi druga dela, dobi službo na poštinski koloniji. Informacije v »Vesni« v Mariboru od 9—10 ure. 2210

SOBARICA
pridna in poštena, se išče za sezijško službo na poštinski koloniji. Natančnejše informacije v »Vesni« v Mariboru od 9—10 ure. 2209

SLUŽKINJA
za vse, delavna, snažna in poštena, dobi službo na poštinski koloniji. Informacije od 9—10 ure v »Vesni« v Mariboru. 2208

Razno

IZJAVA.
Ker se še mnogo članov društva stanovanjskih nalemnikov obrača v društvenih zadevah na mene in me tudi na cesti ustavlja, izjavijam tem potom, da nisem več funkcionar omenjenega društva. — Homer Gašper. 2221

ZELO DOBRÓ VINO.
lastni pridelék v zaprtih steklenicah 1 liter Din 10, oddaja mlekarna Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51. 2166

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Prodaj

ŠIVALNI STROJ
»Singer«, pogrezljiv, na prodaj. Sidar Roza, Pobreška 9. 2213

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE
v I. nadstropju takoj oddam mirni, stalni stranki. Vprašati Koroška cesta 102. 2211

Sobo odda

SOBO
zelo prijetno, solnično, zračno parketirano, v novem poslopiju, z uporabo kopalnice, na Kralja Petra trgu, oddam boljsemu gospodu s 1. junijem. Naslov pove urava lista. 1898